

ferne; thi det er en Selyfølge, at disse ikke ved denne Foranstaltning kunne tvinges ned under det Punct, som under de nuværende Forhold er det naturlige, nemlig den Priis, som fremkommer ved Indkjøb af Materialet, dertil lagt en billig og passende Betaling for at forarbejde Materialet til Brød. Den eneste Betydning, jeg kan tillægge denne Foranstaltning, er den, at, da Producenternes Antal i de mindre Kjøbstæder er temmelig lidet, idet der kan være Kjøbstæder, hvor der kun er 2, 3 å 4 Bagere, saa kunne disse paa et saadant Sted benytte sig af de nuværende Forhold, og maaffee til en Tid opfrue Prisen over det, som under disse Forhold maa ansees for den naturlige; dette er en Fordeel, de kunne have af deres Berettigelse til dette Næringsbrug, men det er en Fordeel, de ikke bør have deraf, og dette vil jo vist kunne modvirkes en Deel, naar Landboerne ogsaa kunne indføre Brød og saaledes være Bagere. Men, naar det maa forudsættes, at Landboerne i Almindelighed ikke ville benytte denne Afgang, saa kan det tænkes, at der netop paa de Steder, hvor der kunde være Tale om, at Loven kunde gjøre Nytte, maaffee ikke er Landboere, der ville benytte den, og derfor troer jeg, at det vil være rigtigt at udvide Berettigelsen saaledes, at den ogsaa tilkommer enhver Kjøbstadindvaaner; thi det er langt antageligere, naar der skulde træffe et saadant Tilfælde i en enkelt Kjøbstad — og man har jo i det Mindste tidligere seet Exempler paa, at Bagere ikke ville sælge Brød under en Priis, der maa ansees for altfor overdreven høi —, at da andre af Kjøbstadens Indvaanere ville kunne producere og sælge Brød, end at Landboerne skulde gjøre det. Hertil kommer, at jeg slet ikke troer, at denne større Udvidelse af Berettigelsen vil skade Bagere videre, end at den vil gjøre det vanskeligere for dem at benytte sig af Omstændighederne til at skaffe sig en ubillig Fordeel. Den Bager, der vil sælge Brød til den naturlige Priis, altsaa med en billig og passende Avance for hans Virksomhed ved at omdanne Meel til Brød, vil ikke have Noget at frygte af denne større Udvidelse; thi, da Tilladelsen kun skal gjælde for 1 Aar, er det en Selyfølge, at ikke

mange Borgere ville kunne anlægge et formeligt Bageri, da man ikke vil kunne vente igjen at indvinde Anslagscapitalen. Det vil altsaa kun blive leilighedsvis, at En eller Anden vil gjøre det, og jeg troer, at den, der leilighedsvis befatter sig med en Fabrication, vanskelig vil kunne concurrere med den, der har de fornødne Redskaber og i det Hele engang er indrettet paa at drive dette Slags Fabrication; jeg troer derfor, som sagt, at det kun er i de Tilfælde, hvor Bagere vilde gjøre sig en ubillig Fordeel, at det kan antages, at Loven vil bevirke nogen Afgang i deres Indtægter, og det er Noget, de ikke med Rette kunne besvare sig over. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale de under Nr. 5 stillede Forslag; og jeg troer, at det ene af dem følger af det andet; thi, antager man det første Forslag, at det skal være „Enhver“ tilladt at sælge Brød i Kjøbstæderne, saa maa dog Meningen med at gjøre denne Forandring i Forslaget være, at det ei blot er Landboerne, men ogsaa Kjøbstadindvaanere, som maa sælge Brød, og, naar det er tilladt at sælge Brød, maa det jo ogsaa være tilladt at bage det, og for Landboerne at indføre det i Kjøbstæderne, og, er dette ikke Meningen, saa blev Lovforslaget ikke forandret. Jeg maa derfor tilstaae, at jeg ikke fatter Diemedit med at forlange en deelt Afstemning over disse 2 Forslag, idet jeg endnu herved skal bemærke, at, naar det ogsaa tillades Kjøbstadindvaanerne at sælge Brød, er det nødvendigt, at ogsaa de følgende Ord „at indføre i Kjøbstæderne“ maae forandres, thi de kunne ikke passe, naar de skulle anvendes paa Kjøbstadindvaanerne. Vi, der have stillet disse Forslag, have troet at burde holde os til det, der blev antaget ved Sagens 2den Behandling med Hensyn til Brødets Bessaffenhed, nemlig, at Loven indskrænktes til at falsholde Brød af grovtmalet Meel; det er kun det, en saadan Foranstaltning bør tilsigte, thi at give en almindelig Berettigelse til at drive al Bagergerning, uden at de, der ville benytte denne Berettigelse, opfylde de sædvanlige Betingelser, som Bagere maae opfylde, for at faae Berettigelse ogsaa til Production af det saakaldte Flintbrød, er der dog neppe Anledning til under disse Forhold.